

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง "ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชนของนักเรียนในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลาง" สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่เยาวชนของนักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชายและหญิงที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 ในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 494 คน และครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลาง จำนวน 18 คน และตัวอย่างประชากร คือ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 ในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) มาประมาณร้อยละ 10 ได้จำนวน 48 คน รวมประชากรและตัวอย่างประชากรเป็นจำนวนทั้งสิ้น 560 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง 2 ชนิดคือ

1. แบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เขาวชน ใช้สอบถามนักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เขาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีลักษณะแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เขาวชน เป็นคำถามแบบตรวจคำตอบ (Check - list) จำนวน 14 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เขาวชน 5 ด้าน ได้แก่ด้านหน้าที่ต่อตนเอง หน้าที่ต่อครอบครัว หน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชน หน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติ และหน้าที่ต่อศาสนา เป็นคำถามมีลักษณะเป็นการสร้างสถานการณ์ให้ผู้ตอบตัดสินใจ เลือกตอบแบบปรนัย (Objective Multiple Choice) แต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ และมีตัวเลือกที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 คำตอบ แบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เขาวชนฉบับนี้ได้ผ่านการพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนที่เป็นประชากรของการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน และผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่ใช่ประชากรจริงของการวิจัยซึ่งได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เขาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลเช่นเดียวกัน จำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าระดับความยาก (Level of Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Power of Discrimination) ได้ข้อกระทงของแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เขาวชนที่มีค่าระดับความยากอยู่ในเกณฑ์ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป จำนวน 50 ข้อ โดยมีค่าความเที่ยง (Reliability) ซึ่งหาได้จากสูตร $K - R$ 20 เท่ากับ 0.94

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่เขาวชนใช้สอบถามครูสั่งคุมศึกษาและผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เขาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีลักษณะแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการทางพฤติกรรมด้านหน้าที่เขาวชน เป็นคำถามแบบตรวจคำตอบ (Check - list) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่เยาวชนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหน้าที่ต่อตนเอง หน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชน หน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติ และหน้าที่ต่อศาสนา จำนวน 34 ข้อ และสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่เยาวชนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหน้าที่ต่อตนเอง หน้าที่ต่อครอบครัว หน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชน หน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติ และหน้าที่ต่อศาสนา จำนวน 40 ข้อ โดยแบบสอบถามมีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	มีพฤติกรรมมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	มีพฤติกรรมมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	มีพฤติกรรมน้อย
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	มีพฤติกรรมน้อยที่สุด
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	ไม่มีพฤติกรรมเลย

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุดนี้ได้ผ่านการพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน และผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูสังคัมศึกษาในโรงเรียนศิลปาจารย์พิพัฒนซึ่งเป็นโรงเรียนซึ่งได้มีการจัดฝึกอบรมนักเรียนในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลเช่นเดียวกัน จำนวน 10 คน และทดลองใช้กับผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนศิลปาจารย์พิพัฒนที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 5 คน แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อนำไปใช้กับประชากรและตัวอย่างประชากรจริงของการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์
ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open ended
(Questionnaire)

ผู้วิจัย เก็บข้อมูลจากประชากรและตัวอย่างประชากรได้ครบ 560 คน นำ
ข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์สถานการณ์ภาพของผู้ตอบแบบวัดและแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชน โดยนำคะแนนจาก
แบบวัดมาคำนวณหาค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการทางพฤติกรรมด้านหน้าที่
เยาวชนโดยนำคะแนนจากแบบสอบถามมาคำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean)
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พิจารณาแยกเป็นด้าน ๆ

สรุปผลการวิจัย

1. ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลาง
ที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล สรุปได้
ดังต่อไปนี้

ค่าร้อยละของคะแนนจากแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชน
ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์
ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 50 ข้อ เท่ากับ 77.23 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พอใช้
และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน ปรากฏว่า ค่าร้อยละของคะแนนจากแบบวัดความ
เข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชนอยู่ในเกณฑ์ดี 2 ด้าน คือ ด้านหน้าที่ต่อตนเอง มีค่าเท่ากับ
82.12 และด้านหน้าที่ต่อครอบครัว มีค่าเท่ากับ 89.79 และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ 3 ด้าน คือ
ด้านหน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชน ด้านหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติ และด้านหน้าที่ต่อศาสนา
ซึ่งมีค่าร้อยละ 77.14, 73.39 และ 68.10 ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลาง เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่เยาวชนของนักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล สรุปได้ดังต่อไปนี้

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อตนเอง

ครูสังคัมศึกษามีความคิดเห็นโดยส่วนรวมว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล พฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อตนเองน้อย และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า ครูสังคัมศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมมากในเรื่อง การให้ความร่วมมือในการทำงานหรือทำกิจกรรมกับเพื่อนได้เป็นอย่างดี ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ครูสังคัมศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมน้อย

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชน

ครูสังคัมศึกษามีความคิดเห็นโดยส่วนรวมว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีพัฒนาการทางพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชนน้อย และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า ครูสังคัมศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมมากในเรื่องการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วยความเต็มใจและเต็มกำลัง เช่น เป็นนักกีฬาตัวแทนของโรงเรียน เป็นกองเชียร์ของโรงเรียน และการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชน ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ครูสังคัมศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมน้อย

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติ

ครูสังคัมศึกษามีความคิดเห็นโดยส่วนรวมว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติมาก และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า ครูสังคัมศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมน้อยในเรื่อง การเคารพในสิ่งที่ เป็นเอกลักษณ์ของชาติ เช่น ไม่หยอกล้อหรือเล่นกันในขณะมีเชิญธงชาติ ร้องเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี การเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักขอบเขตในสิทธิเสรีภาพของคน เช่น ไม่แซงคิวของผู้อื่นในขณะเข้าแถวเพื่อใช้บริการของสาธารณะ การแสดงความสนใจเกี่ยวกับการปกครองและบริหารประเทศตามระบอบประชาธิปไตย เช่น ติดตามข่าวการยุบสภา

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การออกกฎหมาย และการแสดงความรับผิดชอบต่อปัญหาสังคม เช่น ให้ข้อคิดเห็นอย่างมีเหตุผลต่อการแก้ปัญหาส่วนรวมของสังคม ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมมาก

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อศาสนา

ครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นโดยส่วนรวมว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อศาสนา และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่าครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมน้อยในเรื่อง การแสดงความสนใจศึกษาค้นคว้าหรือซักถามครูเกี่ยวกับความรู้และพิธีกรรมของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมมาก

3. ความคิดเห็นของผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่เยาวชนของนักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล สรุปได้ดังต่อไปนี้

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อตนเอง

ผู้ปกครองมีความคิดเห็นโดยส่วนรวมว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางที่ได้รับการฝึกอบรมโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อตนเองมาก และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมมากในเรื่องต่อไปนี้คือ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือ เล่นกีฬา การรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตน เช่น ทำการบ้าน หรืองานที่ครูมอบหมายให้ทำด้วยตนเอง อ่านหนังสือทบทวนความรู้เพื่อเตรียมตัวสอบโดยไม่ต้องให้ผู้ปกครองบังคับหรือคอยเตือน การช่วยเหลือตนเองได้ เช่น ซักรีดเสื้อผ้า จัดและเก็บสำรับที่นอนของตนเอง การมีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับพี่น้องและคนอื่นในครอบครัว การรักษาความสะอาดของร่างกายอย่างสม่ำเสมอ การดูแลเอาใจใส่สุขภาพพลานามัยของตนเองโดยไม่ต้องให้ผู้ปกครองบังคับหรือคอยเตือนให้รับประทานยาหรือไปหาหมอเมื่อเจ็บป่วย การมีความซื่อสัตย์ เช่น ไม่ปลอมลายเซ็นของผู้ปกครองในสมุดรายงานผลการเรียน หรือหลอกขอเงินจากผู้ปกครองไปใช้เกินความจำเป็น การมีความขยัน ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนทบทวนความรู้อย่างสม่ำเสมอ การนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปคิดแปลงทำให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันและที่บ้าน เช่น ทำอาหาร

แก่สิ่งของ เครื่องใช้ประจำตัวได้ และการแบ่ง เวลาในการทำงานและการพักผ่อนอย่าง เหมาะสม

3.2 ความคิด เห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อครอบครัว

ผู้ปกครองมีความคิด เห็นโดยส่วนรวมว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยม วัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อครอบครัวมาก และ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า ผู้ปกครอง มีความคิด เห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมน้อยในเรื่อง การประพฤติตัว เป็นแบบอย่างที่ดีแก่น้อง และ การช่วยบิดามารดาในการประกอบอาชีพหรือหารายได้พิเศษช่วยเหลือครอบครัว ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ผู้ปกครองมีความคิด เห็นว่า นักเรียนมีพฤติกรรมมาก

3.3 ความคิด เห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชน

ผู้ปกครองมีความคิด เห็นโดยส่วนรวมว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยม วัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชนมาก และ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า ผู้ปกครองมีความคิด เห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมมากที่สุดในเรื่องการไปโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ขาดโรงเรียนโดยไม่จำเป็น ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ผู้ปกครองมีความคิด เห็นว่านักเรียนมี พฤติกรรมมาก

3.4 ความคิด เห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติ

ผู้ปกครองมีความคิด เห็นโดยส่วนรวมว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยม วัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติมาก และ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ผู้ปกครอง ก็มีความคิด เห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมมากทุกเรื่อง และมีพฤติกรรมมากที่สุดในเรื่อง การแสดง ความมีคารวะในสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของชาติ เช่น ธงชาติ พระบรมฉายาลักษณ์

3.5 ความคิด เห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อศาสนา

ผู้ปกครองมีความคิด เห็นโดยส่วนรวมว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยม วัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อศาสนา มาก และ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่าผู้ปกครองมี ความคิด เห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมมากที่สุดในเรื่อง การประพฤติตน เป็นผู้มีขันติธรรมทางศาสนา

เช่น ไม่พูดจาหรือแสดงกิริยาก้าวร้าว เป็นเชิงดูหมิ่นต่อศาสนาที่คนไม่ได้นับถือ แต่มีพฤติกรรมน้อยในเรื่อง การแสดงความสนใจศึกษาติดตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาจากหนังสือหรือรายการเกี่ยวกับศาสนาจากวิทยุหรือโทรทัศน์ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าเป็นนักเรียนมีพฤติกรรมมาก

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลของการวิจัยเรื่อง "ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชนของนักเรียนในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลาง" ผู้วิจัยจะอภิปรายตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล

การวิจัยนี้พบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชนโดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้านคือ หน้าที่ต่อตนเอง หน้าที่ต่อครอบครัว หน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชน หน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติ และหน้าที่ต่อศาสนา อยู่ในระดับพอใช้ คือได้คะแนนจากการทำแบบวัดความ เข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชน คิดเป็นร้อยละ 77.23 การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ามีประเด็นที่น่าอภิปราย 2 ประการคือ ประการแรก ลักษณะของแบบวัดความ เข้าใจซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะ เป็นการประยุกต์ความรู้ความ เข้าใจเชิง เหตุผลมากกว่าการถามความจำ เกี่ยวกับข้อเท็จจริง จึงอาจทำให้นักเรียนที่เป็นประชากรของการวิจัยครั้งนี้ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมักจะคุ้นเคยกับการทำข้อสอบแบบวัดความจำ ไม่สามารถทำแบบวัดความ เข้าใจได้ดีในเวลาอันจำกัดตามที่ผู้วิจัยกำหนด จึงอาจ เป็นผลให้ได้คะแนนอยู่ในระดับพอใช้ ประการที่ 2 อาจเป็นเพราะหลักสูตรการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมไว้ค่อนข้างสั้น คือเพียง 6 วันเท่านั้นจึงอาจไม่ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจเพิ่มมากขึ้นเท่าไรนัก เพราะหลักสูตรนี้เน้นหนักในด้านกิจกรรมกลุ่ม เป็นหลัก การที่นักเรียนได้คะแนนจากการทำแบบวัดความ เข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชนคิดเป็นร้อยละ 77.23 ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นที่น่าพอใจ และเมื่อพิจารณาความ เข้าใจเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่เป็นประชากรของ

การวิจัยได้คะแนนจากการทำแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชนอยู่ในระดับดี 2 ด้าน คือด้านหน้าที่ต่อตนเองและด้านหน้าที่ต่อครอบครัว โดยได้คะแนนจากการทำแบบวัดความเข้าใจ ถูก คิดเป็นร้อยละ 82.12 และ 89.79 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักเรียน กำลังอยู่ในวัยรุ่น มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะพัฒนาการทางด้านความคิดที่จะเรียนรู้ บทบาทหน้าที่ของคน เพื่อที่จะให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ดังที่ปรากฏในผลงานของ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2523 : 25 - 29) และ โรเบิร์ต เจ แฮวิกเซอร์ส (Robert J. Havighurst 1953 : 9 - 15) ที่ได้เน้นว่า เยาวชนเป็นวัยหัวเลี้ยว หัวต่อที่จะเป็นผู้ใหญ่ มีความต้องการที่ได้รับการยอมรับจากผู้อื่นโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ใกล้ชิด จึงมีความพยายามที่จะเรียนรู้และปรับตัวให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและครอบครัว เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ปฏิบัติ อีกประการหนึ่ง อาจเป็นได้ว่าครอบครัวไทยมีความสัมพันธ์ระหว่าง สมาชิกในครอบครัวอย่างใกล้ชิด ผู้ใหญ่ให้การเอาใจใส่ดูแล ให้ความรักความอบอุ่น ตลอดจน การให้การอบรมปลูกฝังให้เยาวชนเรียนรู้หน้าที่ความรับผิดชอบของตนค่อนข้างสม่ำเสมอ จึง อาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ต่อตนเองและหน้าที่ต่อครอบครัว อยู่ในระดับดี ดังนั้นการได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจ นครบาลจึงอาจ เป็นการช่วย เสริมประสพการณ์การเรียนรู้ให้นัก เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ เพิ่ม เต็มจากความรู้ เดิมที่นักเรียนได้รับการสอนของครูในโรงเรียนและจากครอบครัวมากยิ่งขึ้น จึงทำให้นัก เรียนทำแบบวัดความ เข้าใจด้านหน้าที่ต่อตนเองและหน้าที่ต่อครอบครัวอยู่ในระดับดี

แต่ เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลมีคะแนนจากการทำแบบวัด ความ เข้าใจ เกี่ยวกับหน้าที่เยาวชนด้านหน้าที่ต่อศาสนาต่ำกว่าด้านอื่น ๆ คือ นักเรียนได้คะแนน จากการทำแบบวัดความ เข้าใจด้านหน้าที่ต่อศาสนาถูก คิดเป็นร้อยละ 68.10 การที่ผลการวิจัย ปรากฏเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าอาจ เป็น เพราะวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ความ เข้าใจ เกี่ยวกับหน้าที่ต่อศาสนายังไม่ได้ เน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญมากนัก และไม่ได้จัด กิจกรรมที่จะช่วย เสริมให้นัก เรียนมีความรู้ความ เข้าใจในด้านนี้อย่างเพียงพอ ดังจะเห็นได้จาก หลักสูตรของโครงการฝึกอบรม (กองบัญชาการตำรวจนครบาล 2524 : 21 - 22) กำหนด การจัดกิจกรรม เพียงการนิมนต์พระภิกษุมารบรรยายธรรมให้แก่ นักเรียนซึ่งแม้ว่าพระภิกษุเป็นผู้

บรรยายธรรมให้นักเรียนฟังโดยตรง แต่เนื่องจากเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธศาสนามีลักษณะค่อนข้างเป็นนามธรรมยากแก่การเข้าใจ การที่นักเรียนเข้ารับการฝึกอบรมเพียง 6 วัน คงจะไม่ช่วยให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งได้เลย ดังที่ ก่องแก้ว เจริญอักษร (2522 : 36 - 60) ได้เน้นเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า การเรียนพุทธศาสนาควรให้นักเรียน ได้ฝึกคิดและปฏิบัติด้วย จึงจะมีความเข้าใจอย่างแท้จริง ถ้านักเรียนได้มีโอกาสฝึกอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิงวิจารณ์บ้างก็อาจจะช่วยให้นักเรียน เกิดความเข้าใจในเรื่องที่เป็น นามธรรมในเชิงตรรกจนสามารถตัดสินใจ เลือกปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น ดังนั้นการที่หลักสูตรกำหนด เนื้อหาและวิธีการจัดกิจกรรมด้านหน้าที่ต่อศาสนาไว้น้อย จึงอาจเป็น สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ นักเรียนมีความ เข้าใจด้านหน้าที่ต่อศาสนาต่ำกว่าด้านอื่น ๆ

2. ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง เกี่ยวกับพฤติกรรม ด้านหน้าที่เยาวชนของนักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการ ตำรวจนครบาลซึ่งประกอบด้วยด้านหน้าที่ต่อตนเอง หน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชน หน้าที่ต่อสังคม และประเทศชาติ และหน้าที่ต่อศาสนา ปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อตนเอง ผลการวิจัยปรากฏว่า เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมครูสังคัมศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง ที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลมีพฤติกรรม ด้านหน้าที่ต่อตนเองน้อย การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการ ฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลไม่ได้เน้นในเรื่องนี้มากนัก ส่วนใหญ่จะ เน้นที่การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมากกว่า ประกอบกับระยะเวลาการฝึกอบรมค่อนข้าง สั้นคือเพียง 6 วันเท่านั้น จึงไม่อาจช่วยพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนในด้านหน้าที่ต่อตนเอง อย่างเห็นได้ชัดเจน ครูสังคัมศึกษาจึงมีความคิดเห็นว่ามีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อตนเอง น้อย และ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อตนเองที่ครูสังคัมศึกษามี ความคิดเห็นว่ามีพฤติกรรมน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ คือ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือในห้องสมุด ไปขอคำอธิบายเพิ่มเติมจากครูเกี่ยวกับบทเรียนในเวลาพัก การที่ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการพิจารณาตัวแปรที่อาจ เป็นสาเหตุดังต่อไปนี้คือ ประการแรก อาจ เป็นเพราะครูไม่ได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนก่อนเข้ารับการฝึกอบรมใน

โครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ดังนั้นเมื่อนักเรียนผ่านการฝึกอบรมแล้ว จึงไม่อาจสังเกตเห็นความแตกต่างทางพฤติกรรมของนักเรียนในเรื่องนี้อย่างชัดเจน ประการที่ 2 อาจเป็นเพราะกระบวนการฝึกอบรมเน้นที่กิจกรรมกลุ่มเป็นสำคัญ จึงทำให้นักเรียนไม่ให้ความสำคัญและมีพฤติกรรมเกี่ยวกับเรื่องนี้ยาก ประการที่ 3 อาจเนื่องมาจากสาเหตุเกี่ยวกับข้อจำกัดในด้านเวลา เพราะนักเรียนมีเวลาว่างที่โรงเรียนน้อยมากต้องเรียนตามตารางสอนที่กำหนดไว้ในแต่ละวันถึง 8 คาบ มีเวลาพักช่วงกลางวันเพียง 1 ชั่วโมงเท่านั้น เมื่อพัก เวลาที่ใช้สำหรับรับประทานอาหารกลางวันและทำธุระส่วนตัวแล้ว นักเรียนมีเวลาว่างจริงไม่ถึงชั่วโมง จึงไม่เพียงพอสำหรับการไปอ่านหนังสือค้นคว้าในห้องสมุดหรือไปขอคำอธิบายเพิ่มเติมจากครูเกี่ยวกับบทเรียนในเวลาพัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเรือน จันทศรีคำ (2518 : 60 - 70) จงกลณี ปลื้มสำราญ (2528 : 66 - 67) และ กาหลง บุตรไสว (2530 : 57 - 63) ได้พบว่่านักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาไม่มีเวลาว่างไปค้นคว้าในห้องสมุด เนื่องจากมีชั่วโมงการเรียนการสอนมากเกินไป

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมมากเพียงเรื่องเดียวคือ เรื่องการให้ความร่วมมือในการทำงานหรือทำกิจกรรมกับเพื่อนได้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า อาจเป็นเพราะธรรมชาติของวัยนักเรียนซึ่งกำลังอยู่ในวัยรุ่น มีความต้องการและสนใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ เพื่อที่จะทำให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ดังที่ผลการวิจัยของ ฉลองรัฐ อินทรีย์ และคณะ (2527 : 130 - 140) ได้พบว่าวัยรุ่นไทยส่วนใหญ่มีความต้องการทางสังคมโดยการพูดคุย และทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ นอกจากนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการฝึกอบรมในหลักสูตรเน้นในด้านกิจกรรมกลุ่มเป็นสำคัญ โดยการแบ่งกลุ่มให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลา 6 วันที่เข้ารับการฝึกอบรมทำให้นักเรียนมีความสนิทสนมกันเป็นส่วนตัวมากขึ้น พร้อมทั้งเรียนรู้บทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกันจึงทำให้นักเรียนมีทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นอย่างดีและสามารถนำมาปรับพฤติกรรมของตนเองจนครูสังคมศึกษาสามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมด้านนี้ของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศพร มณีศรีขำ (2524 : 50 - 52) เมตตา จินดารัตน์ (2525 : 40 - 41) และ ลาวัณย์ มหาทุมะรัตน์ (2529 : 50 - 52) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน มีพัฒนาการทางพฤติกรรมด้านความสามัคคี การปรับตัวทางสังคม และการมีมนุษยสัมพันธ์สูงกว่าก่อนได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชน ผลการวิจัยนี้พบว่า เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูสังคมนศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลมีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชนน้อย การที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าจะมีสาเหตุมาจาก หลักสูตรการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล เน้นการให้ เนื้อหาที่เป็นความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชนมากกว่าที่จะ เน้นการปฏิบัติหน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชน ดังวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมที่มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดี มีความสามัคคี รักหมู่คณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณะประโยชน์ เป็นสำคัญ (กองบัญชาการตำรวจนครบาล 2524 : 4 - 5) แต่กิจกรรมที่จัดเพื่อให้นักเรียนได้แสดงพฤติกรรมที่พึงมีต่อโรงเรียนและชุมชนค่อนข้างน้อย นอกจากนี้อาจ เป็นเพราะครูสังคมนศึกษาสามารถสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านนี้ เฉพาะภายในบริเวณโรงเรียนเท่านั้น พฤติกรรมของนักเรียนบางอย่าง เกี่ยวกับหน้าที่ต่อชุมชนก็อาจจะไม่สังเกตจึงอาจมีผลให้ครูสังคมนศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมด้านนี้น้อย

เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชนนี้ ครูสังคมนศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมมาก 2 ประการคือ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วยความเต็มใจและเต็มกำลัง เช่น เป็นนักกีฬาตัวแทนของโรงเรียน เป็นกองเชียร์ของโรงเรียน และการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าจะ เป็นเพราะกิจกรรมต่าง ๆ ข้างต้น สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความสามารถของตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นโดยเฉพาะในกลุ่มเพื่อน ๆ ดังที่ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2523:27-29) ได้เน้นว่า ความต้องการได้รับการยอมรับจากผู้อื่นในลักษณะที่เป็นคนที่มีความสามารถและมีคุณค่า เป็นความต้องการที่สำคัญมากของวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นต้องการรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองมีความหมาย มีสถานะในกลุ่ม มีคุณค่าและความสำคัญแบบผู้ใหญ่ และไม่ต้องการถูกปฏิบัติต่อแบบเด็ก ๆ อีกต่อไป นอกจากนี้อาจ เป็นได้ว่า การที่นักเรียนได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งมีกิจกรรมกลุ่มเป็นพื้นฐานสำคัญของกระบวนการฝึกอบรม เช่น การเล่นเกม การแสดงละคร การทำงานกลุ่ม หรือการอยู่ค่ายพักแรม เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้นอกจากจะตอบสนองความต้องการและความสนใจตามธรรมชาติของวัยของนักเรียนแล้ว

ยัง เปิดโอกาสให้นัก เรียน เรียนรู้และฝึกทักษะทางสังคมโดยประสบการณ์ตรงร่วมกับ เพื่อน ๆ จึงทำให้นัก เรียนมีความคุ้น เคยและนำประสบการณ์ที่ได้รับมาประพฤติกฎปฏิบัติจนครูสังคมศึกษา สามารถสัง เกต เห็นพฤติกรรมของนัก เรียนได้อย่างชัดเจน

2.3 ความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติ ผลการวิจัยปรากฏว่า เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนใน โรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการ ตำรวจนครบาลมีพฤติกรรมมาก การที่ผลการวิจัยปรากฏผล เช่นนี้ผู้วิจัยมีความคิด เห็นว่าอาจจะ เนื่องมาจากสาเหตุ 3 ประการด้วยกันคือ ประการแรก อาจ เป็นเพราะ เนื้อหาที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการ ตำรวจนครบาลมีสาระที่ เกี่ยวข้องกับหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติไว้ค่อนข้างมาก และกิจกรรมที่จัดให้นัก เรียนก็เน้น ด้านหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติไว้ค่อนข้างมาก เช่นเดียวกัน จึงทำให้นัก เรียนที่เป็นประชากร ของการวิจัยครั้งนี้ได้รับทั้ง เนื้อหาสาระที่เป็นทฤษฎีและได้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในด้านนี้ค่อนข้าง มากจนสามารถนำมาประพฤติกฎปฏิบัติให้ครูสังคมศึกษาสามารถสัง เกต เห็นพฤติกรรมในด้านนี้ได้ อย่างชัดเจน ประการที่สอง เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ก็มีสาระที่ช่วยให้นัก เรียนได้ เรียนรู้ถึงความสำคัญของสถาบันต่าง ๆ ของสังคมรวมทั้งตระหนัก ในคุณค่าของสถาบัน เหล่านั้นตลอดจนความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่ บรรพบุรุษ นักเรียนจึงได้มีโอกาสรับความรู้ควบคู่กับการลงมือปฏิบัติกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็น กิจกรรม เสริมหลักสูตรอีกด้วย กิจกรรม เสริมหลักสูตร เหล่านี้มีส่วนช่วยทำให้นัก เรียนสามารถ ปฏิบัติตนได้ด้วย และประการสุดท้าย การที่นักเรียน เข้ารับการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชน สัมพันธ์ของกองบัญชาการ ตำรวจนครบาล ซึ่งนอกจากจะทำให้ให้นัก เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ จากการศึกษาปฏิบัติ เพื่อพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่พลเมืองดีพึงมีแล้ว ยังอาจทำให้นัก เรียนมี เจตคติที่ดี ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ให้การฝึกอบรมและมีความ เข้าใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ ตำรวจ ในการรักษาความสงบสุขของสังคมนัก เรียนจึง เห็นคุณค่าของการปฏิบัติหน้าที่ต่อสังคมและ ประเทศชาติ ในฐานะที่ตน เป็นพล เมืองดีด้วย เหตุผลทั้ง 3 ประการที่กล่าวมาแล้วนี้อาจทำให้ นักเรียนแสดงพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติมากจนทำให้ครูสังคมศึกษาสามารถ สังเกต เห็นได้อย่างชัดเจน

แต่ เป็นที่น่าสัง เกตว่า เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่าพฤติกรรมของนัก เรียน

ที่ครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นว่ามีพฤติกรรมน้อย ได้แก่ เรื่องดังต่อไปนี้คือ การเคารพในสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ เช่น ไปหยอกล้อหรือเล่นกันในขณะที่เชิญธงชาติ ร้องเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี การเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักสิทธิเสรีภาพของตน เช่น ไม่แข่งคิวผู้อื่นในการเข้าแถวเพื่อใช้บริการของสาธารณะ การแสดงความรับผิดชอบต่อปัญหาสังคม เช่น ให้ข้อคิดเห็นอย่างมีเหตุผลต่อการแก้ปัญหาส่วนรวมของสังคม และการแสดงความสนใจเกี่ยวกับการปกครองและบริหารประเทศตามระบอบประชาธิปไตย เช่น การติดตามข่าวการยุบสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การออกกฎหมาย การที่ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจจะมีสาเหตุต่อไปนี้คือ ประการแรก อาจเป็นเพราะครูสังคมศึกษาคาดหวังพฤติกรรมเหล่านี้ของนักเรียนไว้ค่อนข้างสูง ถึงแม้ว่านักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของสถาบันต่าง ๆ ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับสถาบันชาติมาแล้วก็ตาม แต่สภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น ความเข้มงวดกวดขันของครูและกลุ่มเพื่อนที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม อาจมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับเรื่องนี้ของนักเรียนก็เป็นได้ จึงทำให้นักเรียนที่เป็นประชากรของการวิจัยครั้งนี้ไม่สามารถสำรวมกิริยาในขณะที่เชิญธงชาติ ร้องเพลงชาติ หรือ เพลงสรรเสริญพระบารมี ประการที่ 2 ถึงแม้ว่าหลักสูตรการฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่เยาวชนต่อสังคมและประเทศชาติจะมุ่งให้นักเรียนได้รับความรู้ด้านเนื้อหาและการฝึกปฏิบัติจริงก็ตาม แต่ในการดำเนินงานของโครงการการฝึกอบรมนักเรียนยังไม่ได้รับการฝึกทักษะเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วิจารณ์อย่างเพียงพอ จึงทำให้ครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมน้อยเกี่ยวกับการแสดงความรับผิดชอบต่อปัญหาสังคม เช่น ให้ข้อคิดอย่างมีเหตุผลต่อการแก้ปัญหาส่วนรวมของสังคมและการแสดงความสนใจเกี่ยวกับการปกครองและบริหารประเทศตามระบอบประชาธิปไตย เช่น การติดตามข่าวการยุบสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การออกกฎหมาย

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อศาสนา ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อศาสนา มาก การที่ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นประเด็นที่ควรจะนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้คือ ประการแรก นักเรียนซึ่งเป็นประชากรของการวิจัยพิจารณาตามสถานภาพส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนาตามบิดามารดา (ดูตารางที่ 1) จึง

ย่อมได้รับการอบรมปลูกฝังให้มีความศรัทธาและมีความคุ้นเคยต่อการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างแยกไม่ได้ ทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น ศรัทธา และมีเจตคติที่ดีต่อศาสนาอย่างต่อเนื่อง เพราะถือว่าศาสนาเป็นของสูงและเป็นสิ่งที่คึงาม ดังที่ผลการวิจัยของสลิลลา วรธนัจฉริยา (2512 : 52-53) รัตนาภรณ์ เทียงพิก (2517 : 70 - 71) วิทยา นาควิษระ และ ครุณี นาทะศิริ (2526 : 37) และผลการวิจัยของ สิงห์ขร กลางใจ (2529 : 51 - 52) ได้พบว่าเยาวชนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ยังมีค่านิยม เจตคติ หรือความคิดเห็นต่อศาสนาในทางที่ดี มีความเชื่อว่าศาสนาเป็นที่พึ่งทางใจ และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของบุคคล จึงทำให้ครูสังคัมศึกษาสามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมของนักเรียนด้านหน้าที่ต่อศาสนาได้อย่างชัดเจน ประการที่ 2 สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งเป็นสถานที่ในการจัดฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลน่าจะเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่ง เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ใกล้วัดซึ่งเป็นแหล่งวิทยาการที่ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสได้รับประสบการณ์ตรงในการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เป็นครั้งคราว และประการสุดท้าย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ได้รับการอบรมปลูกฝังเกี่ยวกับความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือทั้งจากครอบครัวและจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตรจากโรงเรียนมาแล้ว เมื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับศาสนาเพิ่มเติมจากการเข้ารับการฝึกอบรม จึงทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการประพฤติปฏิบัติตนด้านหน้าที่ต่อศาสนา และแสดงพฤติกรรมด้านนี้มาก

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนด้านหน้าที่ต่อศาสนานั้น ครูสังคัมศึกษามีความเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมน้อยเพียงเรื่องเดียวคือ เรื่องการแสดง ความสนใจศึกษาค้นคว้าหรือซักถามครู เกี่ยวกับความรู้และพิธีกรรมของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า น่าจะมีสาเหตุมาจากตัวครู ควรที่จะพิจารณาเกี่ยวกับตัวแปรในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในห้องเรียนด้วยว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนของครูมีส่วนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือซักถามปัญหาต่าง ๆ หรือไม่เพียงใด เพราะเท่าที่ปรากฏในโรงเรียนทั่วไป ครูส่วนใหญ่มักสอนวิชาศีลธรรมหรือพระพุทธศาสนาด้วยวิธีการถ่ายทอดความรู้มากกว่าการให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นหรือซักถาม ดังที่ผลการวิจัยของ เพ็ญจันทร์ กู้ประเสริฐ (2513 : 115 - 180) กมล อุดลพันธ์ (2517 : 42 - 50) และผล

การวิจัยของ เซาวฤทธิ จงเกษกรณ์ (2529 : 112 - 118) ที่พบว่า การจัดการเรียน การสอนเกี่ยวกับวิชาศีลธรรมหรือพระพุทธศาสนา ครูสังคัมศึกษาส่วนใหญ่ยังใช้วิธีสอนแบบ บรรยายหรืออธิบาย เป็นหลัก ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสฝึกทักษะในการแสดงความคิดเห็นหรือ อภิปรายประเด็นปัญหาต่าง ๆ การจัดการเรียนการสอนของครูจึงน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ ทำให้ครูสังคัมศึกษามีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมน้อย อีกประการหนึ่งดังที่ผู้วิจัยได้ กล่าวมาแล้วว่า ลักษณะการนับถือศาสนาของนักเรียน เป็นผลของการยอมรับ เพราะได้รับการ สืบทอดความเชื่อมาจากครอบครัวตั้งแต่เกิดมาแล้วจนอาจเรียกได้ว่าเป็นวิถีชีวิตของตน นักเรียนจึงอาจไม่เห็นความสำคัญในการสงสัย ใคร่รู้ และซักถามเกี่ยวกับพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ตนเคยมีประสบการณ์มาแล้ว ดังนั้นการเข้าร่วมการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลเพียงระยะเวลา 6 วันเท่านั้น จึงไม่น่าจะมีผลต่อพฤติกรรม ทางด้านนี้ของนักเรียน

3. ความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่เยาวชนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกอง บัญชาการตำรวจนครบาล

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อตนเอง ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าเป็นว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางที่ได้รับการฝึกอบรมใน โครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อตนเองมาก ทั้งโดยส่วนรวมและในรายละเอียดต่อไปนี้คือ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือ เล่นกีฬา การรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตน เช่น ทำการบ้าน หรืองานที่ครูมอบหมายให้ทำ ด้วยตนเอง อ่านหนังสือทบทวนความรู้เพื่อเตรียมตัวสอบโดยไม่ต้องให้ผู้ปกครองบังคับหรือคอย เคือง การช่วยเหลือตนเองได้ เช่น ซักรีดเสื้อผ้า จัดและเก็บสำรับที่นอนของตนเอง การมีมนุษยสัมพันธ์ อันดีกับพี่น้องและคนอื่นในครอบครัว การรักษาความสะอาดของร่างกายอย่างสม่ำเสมอ การดูแล เอาใจใส่สุขภาพพลานามัยของตนเอง โดยไม่ต้องให้ผู้ปกครองบังคับหรือคอย เคืองให้รับประทานยา หรือไปหาหมอ เมื่อเจ็บป่วย การมีความซื่อสัตย์ เช่น ไม่ปลอมลายเซ็นของผู้ปกครองในสมุดรายงาน ผลการเรียน หรือลอกขอเงินจากผู้ปกครองไปใช้เกินความจำเป็น การมีความขยัน ตั้งใจศึกษา เล่าเรียน ทบทวนความรู้อย่างสม่ำเสมอ การนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปดัดแปลงทำให้เกิดประโยชน์ ในชีวิตประจำวันและที่บ้าน เช่น ทำอาหาร แก่สิ่งของเครื่องใช้ประจำตัวได้ และการแบ่งเวลา

ในการทำงานและการพักผ่อนอย่างเหมาะสม การที่ผลการวิจัยปรากฏ เช่นนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า อาจเป็น เพราะว่ามีนักเรียนที่เป็นประชากรของการวิจัยครั้งนี้กำลังอยู่ในวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังเติบโตและมีพัฒนาการทางสติปัญญาที่จะเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตน เพื่อที่จะสามารถทำให้ตนเอง เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ดังที่ได้มีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่าน (Jean Piaget 1967 : 3 - 33, สุชา จันทน์เอม 2529 : 44 - 45 และ ลักขณา สรีวัฒน์ 2530 : 184) ได้ชี้ให้เห็นว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการพัฒนาทางด้านสติปัญญาที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ โดยเริ่มจากความสนใจในตนเอง มีความพยายามที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง และบทบาทหน้าที่ที่พึงมีต่อตนเอง ซึ่งจะทำให้วัยรุ่นมีความมั่นใจในตนเองและเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลอื่น สามารถตอบสนองความต้องการในการที่จะเป็นที่ยอมรับของสังคมได้ จากพื้นฐานธรรมชาติของวัยรุ่น จึงทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับตนเองมาก โดยเฉพาะ การให้ความสนใจและเอาใจใส่ในเรื่องรูปร่าง ขนาด สัดส่วนของร่างกาย มีการระมัดระวังในเรื่องการกิน การนอน การรักษาความสะอาดของร่างกาย และการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพ ฝลานามัยของตนเองเป็นพิเศษ ดังที่ผลการวิจัยของ วรศักดิ์ เทียรชอบ และ สุจริต เทียรชอบ (2522 : 634 - 637) ได้พบว่า ความต้องการทางร่างกายที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาของไทย ส่วนใหญ่ต้องการคือ การเป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพสมบูรณ์ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีบุคลิกภาพดี และเป็นผู้ที่มีรูปร่างได้สัดส่วน ทรวดทรงดี และผลการวิจัยของ สุภาภรณ์ สิทธิคง (2528 : 34 - 35) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีการดูแลสุขภาพของตนเองอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ดังนั้นการที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่ามีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อตนเองมาก จึงเป็นไปได้ นอกจากนี้อาจเป็นเพราะวิธีการฝึกอบรม เน้นที่กิจกรรมกลุ่มเป็นหลัก เพราะฉะนั้นการที่นักเรียนมีความต้องการที่จะแสดงบทบาทของตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นในกลุ่ม จึงเอาใจใส่เกี่ยวกับบุคลิกภาพของตนเองเป็นพิเศษจนผู้ปกครองสามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างชัดเจน

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อครอบครัว ผู้ปกครองมี

ความคิดเห็นว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลมีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อครอบครัวมาก การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ามีประเด็นที่ควรอภิปรายคือ ประการแรก อาจเป็นได้ว่าผู้ปกครองซึ่งได้รับการเลือก เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรของการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองของนักเรียน

ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับด้านหน้าที่ต่อครอบครัวอยู่ก่อนแล้ว เมื่อักเรียน เข้ารับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลอีกยิ่งทำให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ทั้งเนื้อหาสาระควบคู่กับการลงมือปฏิบัติ นักเรียนจึงอาจนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติที่บ้านด้วยจนมีพฤติกรรมที่ผู้ปกครองสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน ประการที่ 2 อาจเป็นผลมาจากปัจจัยเกี่ยวกับสภาพครอบครัวของนักเรียน กล่าวคือนักเรียนที่เป็นประชากรของการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดาซึ่งมีฐานะ เศรษฐกิจของครอบครัวค่อนข้างดี คือมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 6,000 บาท (ดูตารางที่ 1) จึงอาจทำให้นักเรียนมีโอกาสได้รับการอบรมสั่งสอนจากบิดามารดาในเรื่องการปฏิบัติตนในครอบครัวดีพอควร ดังที่ผลการวิจัยของพรทิพา หอมจันทร์ (2529 : 181 - 186) ได้พบว่า ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาดี มีฐานะมั่นคง และไม่มีปัญหาทางเศรษฐกิจมักให้การขัด เกลสาทางสังคมแก่บุตรได้ ดีกว่าครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ของบิดามารดาไม่ดี มีฐานะไม่มั่นคงและมีปัญหาทางเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าสภาพทางครอบครัวก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อครอบครัวของนักเรียน ผลการวิจัยนี้จึงปรากฏว่าผู้ปกครองมีความคิด เห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมด้านหน้าที่ครอบครัวมาก

แต่ เป็นที่น่าสังเกตว่า เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนด้านหน้าที่ต่อครอบครัว ผู้ปกครองมีความคิด เห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมน้อยในเรื่อง การช่วยบิดามารดาในการประกอบอาชีพหรือหารายได้พิเศษช่วยเหลือครอบครัว และการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่น้อง ที่เป็น เช่นนี้ผู้วิจัยมีความคิด เห็นว่า อาจจะ เนื่องมาจากนักเรียนที่เป็นประชากรของการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีครอบครัวที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจค่อนข้างดี (ดูตารางที่ 1) จึงอาจทำให้นักเรียนไม่เห็น ความจำเป็นในการช่วยหารายได้พิเศษเพื่อช่วยเหลือครอบครัว และอาจ เป็นไปได้ว่านักเรียน อาจมีพี่น้องอยู่ในวัยใกล้เคียงกันจึงทำให้มีพฤติกรรมคล้ายคลึงกันและมักจะทำประพฤติดนแบบ เป็นเพื่อนกันมากกว่า จึงทำให้ผู้ปกครองมีความคิด เห็นว่าที่ประพฤติดน เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่พี่น้องน้อย อย่างไม่ดีจึงไม่มีผลงานวิจัยที่ปรากฏให้เห็นชัดในเรื่องที่ปฏิบัติ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่พี่น้อง ทั้งที่ทราบกันดีทั่ว ๆ ไปว่า พ่อแม่มักคาดหวังให้ที่เป็นแบบอย่างแก่น้องก็ตาม

3.3 ความคิด เห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชน ผู้ปกครอง มีความคิด เห็นว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลมีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชนมาก การที่

ผลการวิจัยปรากฏผล เช่นนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ามีประเด็นที่ควรจะนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้คือ ประการแรก อาจเป็นเพราะการจัดฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ใช้สถานที่ที่นักเรียนซึ่งเป็นประชากรของการวิจัยครั้งนี้กำลังศึกษาอยู่ ดังนั้นกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ ที่นักเรียนได้มีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติร่วมกันจึงมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับโรงเรียนหรือเอื้อประโยชน์ให้กับโรงเรียนและชุมชนอันเป็นที่ตั้งของโรงเรียน จึงทำให้นักเรียนคุ้นเคย และสามารถประพฤติปฏิบัติตนให้ผู้ปกครองสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน ประการที่ 2 การฝึกอบรมจัดขึ้นโดยความประสานความร่วมมือกันระหว่างคณะครูและเจ้าหน้าที่ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ดังนั้นการที่มีคณะครูอาจารย์ในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมด้วย จึงอาจทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคนและตระหนักในหน้าที่ที่ควรปฏิบัติต่อโรงเรียน จึงแสดงพฤติกรรมให้ผู้ปกครองสังเกตเห็นว่า มีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อโรงเรียนและชุมชนมาก

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่าพฤติกรรมของนักเรียนที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่ามีพฤติกรรมมากที่สุดคือ การไปโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ขาดโรงเรียนโดยไม่จำเป็น การที่ผลการวิจัยปรากฏผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็น เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่ที่สามารถจัดประสบการณ์หลาย ๆ อย่างที่สามารถตอบสนองความสนใจและความต้องการของนักเรียนได้เป็นอย่างดี จึงทำให้นักเรียนชอบไปโรงเรียน กวี วงศ์พูน (2529 : 71) ได้เน้นความสำคัญของโรงเรียนไว้ว่า โรงเรียนเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงอนาคตของเด็กในวัยที่ต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ เพราะสถาบันดังกล่าวประกอบด้วยสิ่งทีเอื้ออำนวยให้เยาวชนเป็นคนดีได้ในอนาคต เช่น มีสถานที่วิ่งเล่นสนุกสนาน มีบุคลากร อาทิ ครู อาจารย์ ให้การอบรมสั่งสอน เอาใจใส่ดูแล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีและที่สำคัญคือ ได้มีโอกาสพบปะคุ้นเคยกับเพื่อน ๆ หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อน ๆ สิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน และชอบที่จะไปโรงเรียน ซึ่งจากผลการวิจัยของ วิทยา นาควัชระ และ ครุณี นาทะศิริ (2526 : 32 - 35) ก็ได้พบว่า วัยรุ่นในปัจจุบันส่วนใหญ่มิทัศนคติต่อโรงเรียนในทางบวก คือมองว่าโรงเรียนเป็นสถานที่ที่ให้ความสนุกสนาน มีความอบอุ่น และทันสมัย แม้ว่าจะไม่ค่อยมีอิสระก็ตาม นอกจากนี้อาจเป็นได้ว่า โรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางเป็นสถาบันที่มีมาตรฐานในการควบคุมในด้านการขาดหรือหนีโรงเรียนของนักเรียนได้อย่างเข้มงวด ทำให้นักเรียนไม่กล้าที่จะขาดหรือหลบหนีโรงเรียน จึงทำให้ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมดังกล่าวมากที่สุด

3.4 ความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติ

ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดมิ่งทองกลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติโดยส่วนรวมมาก การที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ อาจเป็นเพราะนักเรียนซึ่งเป็นประชากรของการวิจัยครั้งนี้ต่างได้รับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติจากการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนอยู่แล้ว เมื่อเข้ารับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งมีจุดมุ่งหมายโดยตรงเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นและมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความสามัคคีรักหมู่คณะ มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และรู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม (กองบัญชาการตำรวจนครบาล 2524 : 4 - 5) จึงเป็นไปได้ที่นักเรียนจะมีพฤติกรรมด้านนี้มาก อนึ่งหลักสูตรการฝึกอบรมก็เน้นกิจกรรมกลุ่มเป็นหลัก ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่แสดงหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่งนอกจากนักเรียนจะได้แสดงบทบาทของตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นแล้ว ยังทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติมากยิ่งขึ้น จึงสามารถแสดงพฤติกรรมให้ผู้ปกครองสังเกตเห็นได้ชัดเจน

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่ นักเรียนมีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติมากที่สุดในเรื่อง การแสดงความรักชาติในสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของชาติ เช่น ธงชาติ พระบรมฉายาลักษณ์ ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ อาจเป็นเพราะเนื้อหาและกิจกรรมที่นักเรียนเข้ารับการฝึกอบรม เน้นในส่วนที่เกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อสถาบันกษัตริย์ค่อนข้างมากกว่าด้านอื่น ๆ จึงทำให้นักเรียนตระหนักในความสัมพันธ์และคุณค่าต่อการประพฤติปฏิบัติตัวจนทำให้ผู้ปกครองสามารถสังเกตด้านพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน อีกประการหนึ่งนักเรียนได้รับการอบรมมาตั้งแต่ระดับอนุบาล ให้เห็นว่ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกราช และความผูกพันของพลเมืองให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โจเซฟ พี มอร์เรย์ (Joseph P. Morray 1959 : 52) ได้ชี้ให้เห็นว่ ความรู้สึกเกี่ยวกับความรักชาติ การเคารพในสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของชาติไม่ว่าจะเป็นพลเมืองของประเทศใดก็ย่อมได้รับการอบรมปลูกฝังให้อยู่ในสายเลือดกับทุกคน เพราะความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่เกิดจากอารมณ์ที่เป็นไปโดยสัญชาตญาณ ยิ่งไปกว่านั้นสังคมไทยเป็นสังคมที่ยึดมั่น และให้ความสำคัญแก่สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ว่าเป็นสถาบันหลักของประเทศที่คนไทยทุกคนมีความจงรักภักดีและถ่ายทอดปลูกฝังต่อ ๆ กันมา

จนกลายเป็นวิถีชีวิตอย่างหนึ่งของไทย

3.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อศาสนา ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลางที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลมีพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อศาสนา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ามีประเด็นที่ควรจะนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้คือ อาจเป็นเพราะสังคมไทยเป็นสังคมที่ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนในการนับถือศาสนา เพราะถือว่าศาสนาทุกศาสนาต่างก็มีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกัน คือสอนคนให้เป็นคนดี จึงทำให้คนไทยทุกคนไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุขปราศจากความขัดแย้งหรือเป็นศัตรูกัน เพราะสาเหตุการนับถือศาสนาแตกต่างกัน ความเชื่อและความศรัทธาในศาสนาจึงเป็นสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล ซึ่งเป็นที่ยอมรับตามกฎหมาย และได้รับการยอมรับปลูกฝังต่อ ๆ กันมาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีชีวิตส่วนหนึ่ง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของศาสนา โดยถือว่าศาสนาเป็นของสูง เป็นสิ่งที่ดีงาม ไม่สมควรที่จะนำมากล่าวให้ร้ายหรือดูหมิ่นต่อกัน ดังมีผลการวิจัยของ สลิลลา วรธนัจฉริยา (2512 : 52 - 53) รัตนภรณ์ เทียงพิภัก (2517 : 70 - 71) วิทยา นาควัชระ และครุณี นาทะศิริ (2526 : 37) และผลการวิจัยของสิงห์ขร กลางใจ (2529 : 51 - 52) ที่พบว่า เยาวชนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่มิ่ค่านิยม เจตคติ หรือความคิดเห็นต่อศาสนาในทางที่ดี มีความเชื่อว่า ศาสนาเป็นที่พึ่งทางใจ และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของบุคคล พฤติกรรมในเรื่อง การประพฤติตนเป็นผู้มีขันติธรรมทางศาสนา เช่น ไม่พูดจาหรือแสดงกิริยาก้าวร้าว เป็นเชิงดูหมิ่นต่อศาสนาอื่นที่ตนไม่ได้นับถือ จึงเป็นพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อศาสนาที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่่านักเรียนมีพฤติกรรมมากที่สุด นอกจากนี้ อาจมีสาเหตุมาจากตัวแปรเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถานที่ที่นักเรียนซึ่งเป็นประชากรของการวิจัยครั้งนี้ เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งใช้สถานที่ของโรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง เป็นสถานที่เข้ารับการฝึกอบรม การที่โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้วัดจึงน่าจะมีผลต่อพฤติกรรมด้านหน้าที่ต่อศาสนาของนักเรียน ไม่ว่าจะด้านเนื้อหาความรู้จากการบรรยายธรรมจากพระภิกษุโดยตรงแล้ว นักเรียนยังมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ทางโรงเรียนจัด จึงทำให้ผู้ปกครองสามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างชัดเจน

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่่านักเรียนมีพฤติกรรมน้อยเพียงเรื่องเดียวคือเรื่อง การแสดงความสนใจ ศึกษาติดตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาจากหนังสือ

หรือรายการเกี่ยวกับศาสนาจากวิทยุหรือโทรทัศน์ ที่เป็น เช่นนี้อาจเป็น เพราะกิจกรรมด้านหน้าที่ต้องศาสนาที่จัดให้นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ส่วนใหญ่เน้นกิจกรรมการฟังพระภิกษุบรรยายธรรมเป็นหลัก จึงทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจที่จะติดตามศึกษาเกี่ยวกับศาสนาด้วยตนเองต่อไป หนึ่งอาจเป็นได้ว่าเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาส่วนใหญ่ค่อนข้างจะเป็นนามธรรม ยากแก่การเข้าใจ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศาสนาที่เสนอโดยสื่อมวลชนส่วนใหญ่ก็มัก เน้นที่เนื้อหา เป็นหลัก จึงอาจทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึก เบื่อหน่ายและไม่สนใจ เพราะประสบการณ์ เช่นนี้นักเรียนเคยได้รับมาแล้วทั้งจากในโรงเรียน และจากการเข้ารับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลจึงไม่เห็นความสำคัญที่จะศึกษาอีก นอกจากนี้อาจเป็น เพราะผู้ปกครองไม่ได้ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมดังกล่าวเท่าที่ควร เนื่องจากอาจคิดว่านักเรียนไม่ได้สนใจเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ ซึ่งผลจากการวิจัยของ โสภา ชูพิทกุลชัย (2521 : 16 - 18) ได้พบว่า สาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นระยะกลางในกรุงเทพมหานครไม่สนใจด้านการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับศาสนา ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ศาสนาเป็นเรื่องไม่สนุก ไม่น่าสนใจ และเหมาะสำหรับผู้ใหญ่มากกว่า ผู้ปกครองจึงให้ความเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับเรื่องนี้น้อย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชนดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับกองบัญชาการตำรวจนครบาล

1. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมในด้านโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลให้มีความสมดุลกันระหว่างภาคความรู้และภาคปฏิบัติ เพื่อให้ นักเรียนได้รับความรู้ทั้งที่เป็นทฤษฎีและการลงมือปฏิบัติจริง หลาย ๆ รูปแบบอันจะช่วยให้ นักเรียนมีพัฒนาการทั้งทางด้านสติปัญญาและพฤติกรรมควบคู่กันไป
2. ควร เพิ่ม เติม เนื้อหาและการฝึกปฏิบัติด้านหน้าที่ต่อศาสนาให้มากกว่านี้ เพราะในโครงการสร้างของหลักสูตรกำหนด เนื้อหาและกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาสนฝึกปฏิบัติด้านหน้าที่ต่อศาสนาน้อยกว่าหน้าที่ด้านอื่น ๆ

3. ควรขยายระยะเวลาการฝึกอบรมให้มากขึ้นกว่า เดิมและจัดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าสำหรับที่จะนำไปประพฤติปฏิบัติตน เป็นพลเมืองของชาติอย่างค่องเนื่องด้วย

4. ควรส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างบุคลากรจาก กองบัญชาการตำรวจนครบาล ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้นำท้องถิ่นในท้องถิ่นที่มีการจัดฝึกอบรม เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสรับฟังความคิดเห็นและ เรียนรู้จากบุคคลประเภทต่าง ๆ กันกว้างขวางขึ้น ซึ่งจะ เป็นประโยชน์แก่ตัว เยาวชนและสังคมต่อไป

5. ควรมีการประเมินผลการฝึกอบรม โดย เน้นความสำคัญของพัฒนาการทั้งด้านความรู้ ความคิด เจตคติ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของ เยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน

1. ควรส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างบุคลากรจาก กองบัญชาการตำรวจนครบาล ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้นำท้องถิ่น ในการวางแผนโครงการ ฝึกอบรมร่วมกันอย่างใกล้ชิดตลอดจนการดำเนินงานและการประเมินผลการฝึกอบรม เพื่อให้ โรงเรียนมีบทบาทเป็นศูนย์รวมของชุมชนอย่างแท้จริง

2. ควรประสานงานกับกองบัญชาการตำรวจนครบาลในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ได้รับรู้จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของโครงการเยาวชนสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้ปกครองร่วมมือและส่งเสริม ให้นักเรียนเข้ารับการฝึกอบรม อันจะช่วยทำให้นักเรียนมีความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคน ดีขึ้นและสามารถปรับปรุงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

3. ควรส่งเสริมให้โรงเรียนมีโครงการที่สร้างสรรค์และมีส่วนรับผิดชอบสังคม โดย ให้นักเรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่สัมพันธ์กับโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการ ตำรวจนครบาล เช่น กิจกรรมบริการ หรือกิจกรรมด้านอาสาสมัคร เป็นต้น เพื่อฝึกทักษะความ เป็นพลเมืองดีให้แก่ นักเรียน

4. ควรถือเป็นนโยบายของโรงเรียนในการที่จะกระตุ้นให้ครูทุกคนให้ความสนใจและ ร่วมมือกับกิจกรรมการฝึกอบรมในโครงการ เยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลอย่าง

ใกล้ชิด เพื่อสามารถช่วยพัฒนานักเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วอย่างต่อเนื่องต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับครูสังคัมศึกษา

1. ควรให้ความสนใจและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้มาก โดยครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้ชี้แนะหรือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้สรุปและถ่ายโอนการเรียนรู้ที่ได้รับไปสู่ประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน
3. ควรสังเกตพัฒนาการทางพฤติกรรมของนักเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนในห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชนหรือพฤติกรรมด้านหน้าที่ของเยาวชนของนักเรียน เช่น เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน ภูมิหลังทางครอบครัว เป็นต้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจหรือพฤติกรรมเกี่ยวกับหน้าที่เยาวชนระหว่างนักเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล
3. ควรศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล เกี่ยวกับปัญหาในการจัดฝึกอบรมในโครงการ
4. ควรมีวิธีการศึกษาพฤติกรรมด้านหน้าที่ของเยาวชนของนักเรียนหลาย ๆ รูปแบบ เช่น การศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Study) การศึกษาระยะยาว (Longitudinal Study) เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. ควรศึกษาเกี่ยวกับงานขององค์กรอื่น ๆ ที่มีส่วนในการพัฒนาเยาวชนทั้งของภาครัฐบาลและภาคเอกชนด้วย